

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:3005

av Hans Linde m.fl. (V)

med anledning av prop. 2014/15:13 Svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2014/15:13 Svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör genomföras en oberoende utvärdering av Sveriges insatser i den internationella säkerhetsstyrkan (International Security Assistance Force, ISAF).

2 Resolute Support Mission (RSM)

Regeringen har lagt fram proposition 2014/15:13, där man föreslår att riksdagen medger att regeringen ställer en väpnad styrka om högst 50 personer till förfogande för deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan, till utgången av december månad 2015. Syftet, enligt propositionen, är att det internationella samfundet ”fortsatt ska bistå de afghanska säkerhetsstyrkorna med utbildning, rådgivning och stöd i syfte att konsolidera de afghanska säkerhetsstyrkornas förmåga att självständigt kunna hantera säkerheten i landet”.

Vänsterpartiet anser inte att det är rätt väg att gå att ställa en svensk väpnad styrka till förfogande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats (RSM). Vi ser insatsen som en fortsättning på den Natoleda ISAF-insatsen, som vi varit kritiska till. Erfarenheterna från Afghanistan visar att väpnade insatser inte lett till ökad säkerhet för befolkningen. Vi ser samtidigt att Sveriges mervärde i Afghanistan ligger i civila och politiska insatser, inte i deltagande i den militära konflikten i landet. Sverige borde arbeta för att

FN ska få det direkta ansvaret för den fortsatta processen, både civilt och militärt. Det skulle underlätta en framtida fredsprocess.

Riksdagen bör avslå regeringens proposition 2014/15:13 Svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan. Detta bör riksdagen besluta.

3 Oberoende utvärdering

Vänsterpartiets utgångspunkt är solidariteten med det afghanska folket. Vi vill se ett Sverige som är en aktiv och närvarande aktör i Afghanistan och som understödjer det arbete som afghanska män och kvinnor bedriver för fred, utveckling, demokrati och jämställdhet. Vänsterpartiet stödjer därför insatser som har till sin uppgift att säkerställa ett långsiktigt arbete för fred, demokratisering och jämställdhet; det är i denna kontext det afghanska samhället kan stabiliseras och vidareutvecklas.

Under det gångna decenniet har Sveriges engagemang i Afghanistan fokuserat på den militära insatsen. Sveriges bidrag till den Natoleda internationella säkerhetsstyrkan ISAF (International Security Assistance Force) tog sin start 2002 och avslutas under innevarande år, 2014. Vänsterpartiet har varit kritiskt till insatsen och vid upprepade tillfällen föreslagit att Sveriges deltagande ska avvecklas.

Den svenska militära insatsen har motiverats och försvarats med en lång rad argument: de svenska soldaterna ska skydda afghanska flickor som vill gå i skolan, den militära insatsen ska bidra till demokratisering, den ska militärt besegra talibanerna, den ska hindra syraattacker mot kvinnor och den ska skapa säkerhet. I dag kan vi konstatera att säkerhetsläget inte har förbättrats. Konflikten har tvärtom förvärrats och allt fler kvinnor och civila utsätts för attacker, biståndsarbetare dödas och freden är fortfarande avlägsen.

Samtidigt ser vi framsteg i Afghanistan: fler flickor får gå i skolan och fler barnmorskor utbildas, men dessa framsteg har genomförts av civila biståndsorganisationer – organisationer som arbetat fristående från de militära insatserna.

Sveriges deltagande i ISAF-insatsen är en av de mest omfattande internationella insatser som vårt land genomfört. Det har varit en kostsam insats, både i pengar och i människoliv. Vänsterpartiet anser därför att det nu bör genomföras en oberoende utvärdering av det svenska deltagandet i ISAF. En sådan utvärdering bör bl.a. inkludera företrädare för det svenska såväl som det afghanska civilsamhället.

En oberoende utvärdering av Sveriges insatser i ISAF bör genomföras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Civila insatser för fred och utveckling

Afghanistans historia visar att det inte finns en militär lösning på landets problem. Utländsk militär närvaro har gång på gång fördjupat och förstärkt landets konflikter. För att säkerställa ett arbete för fred, demokratisering och jämställdhet behövs en i grunden annan strategi för Afghanistan. Vänsterpartiet ser att Afghanistans stora utmaningar bara kan lösas genom en civil och politisk strategi. Stommen i en sådan strategi är ett ökat civilt bistånd och stöd till de politiska försöken att få igång en freds- och försoningsprocess och ett arbete med att återintegrera de stridande parterna i samhället. Redan i dag finns det en rad initiativ både på lokal och nationell nivå i Afghanistan för att försöka få igång en freds- och försoningsprocess. Hitintills har dock Sveriges stöd till dessa viktiga initiativ varit begränsat. Det är viktigt att Sverige aktivt engagerar sig i det arbete som redan pågår i Afghanistan.

I Afghanistan växer det nu upp en ny generation av unga män och kvinnor. För många av dem saknas möjligheter till utbildning, försörjning och ett liv som inte begränsas av förtryck och fattigdom. Bristande framtidstro och frustration är talibanernas bästa vän, det underlättar deras rekrytering. Civilt bistånd är därför avgörande för att lösa grundorsakerna till kriget i Afghanistan. Vänsterpartiet välkomnar därför att Sverige utlovat mer än åtta miljarder i civilt bistånd till Afghanistan fram till 2014.

Civila insatser måste samtidigt kompletteras med insatser för att stödja försöken till en freds- och försoningsprocess. En freds- och försoningsprocess måste rymma ett brett spektrum av alla berörda grupper i det afghanska samhället för att en långsiktig, fredlig lösning ska kunna ta form. Därför är det viktigt att det civila samhället får en betydande roll i framtida fredssamtal. Det är ännu inte tillräckligt inkluderat i fredsprocessen. Särskilt viktigt är det att Afghanistans kvinnor inkluderas i fredsprocessen så att deras inflytande och rättigheter inte förhandlas bort. Erfarenheten från andra länder visar dessutom att fredsförhandlingar där kvinnor deltar leder till en mer hållbar fred.

Vänsterpartiet har därför lyft upp behoven av en svensk handlingsplan för Sveriges arbete med FN-resolutionerna 1325 och 1820 i Afghanistan, där det tydliggörs hur Sverige kan stärka Afghanistans kvinnor och garantera att de får ökat inflytande i fredsprocessen. En freds- och försoningsprocess kommer självklart att vara komplicerad och ta tid. Men det finns inga verkliga alternativ om vi vill se ett Afghanistan i fred. Det är också viktigt att understryka att vår moderna historia är full av exempel på att fred kunnat byggas med fredliga medel – även efter mycket komplicerade och långdragna konflikter. Det finns inget som säger att Afghanistan skulle vara dömt till krig och konflikt för all framtid.

Sverige har starka band till Afghanistan genom de många afghaner som i dag lever i vårt land och alla svenskar som genom decennierna engagerat sig i solidaritetsarbete med Afghanistan. Genom Svenska Afghanistankommitténs framgångsrika arbete i landet, under mer än tre decennier, har Sverige fått trovärdighet och unika kontaktnät. Sverige skulle därför kunna bli en central aktör för fred, demokrati och jämställdhet i Afghanistan. Men det förutsätter att fokus på militära insatser ersätts med civila och politiska insatser.

Hans Linde (V)

Stig Henriksson (V)

Jens Holm (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Birger Lahti (V)

Håkan Svenneling (V)

Emma Wallrup (V)